ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΜΠΟΣ, *υπουργός Εξωτερικών*

Εχουμε πρόταση αναδιάρθρωσης του κράτους για τις κυρώσεις

Προχωρούμε σε συγκεκριμένο σχεδιασμό γύρω από την επικοινωνία με τις τρίτες χώρες και τη διαχείριση πληροφοριών

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Η κυβέρνηση επεξεργάζεται συγκεκριμένη πρόταση που θα αναδιαρθρώνει το σύστημα με τρόπο ώστε να ενισχυθεί και να προστατευθεί η αξιοπιστία της. Να αλλάξει ο όλος τρόπος λειτουργίας του κράτους ως προς τις κυρώσεις -και αυτό θα είναι κάτι που σύντομα θα ανακοινωθεί. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη συλλογή, διαχείριση, διάχυση πληροφοριών, την επικοινωνία με τρίτες χώρες, τον τρόπο επιτήρησης δεσμευτικών κυρώσεων, καθώς ακόμη και την ευρύτερή μας φιλοσοφία ως προς τις κυρώσεις» λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Εξωτερικών Κωνσταντίνος Κόμπος, ο οποίος αναφέρει πως επίκειται νέα λίστα συμπερίληψης ονομάτων. Ο υπουργός Εξωτερικών απαντά για το φιλόδοξο σχέδιο διορισμού απεσταλμένου από την Ε.Ε. για το Κυπριακό και κατά πόσο είναι μία επικοινωνιακή πρόταση εσωτερικής κατανάλωσης. Απαντά και με ποιο τρόπο η κυβέρνηση θα διαχειριστεί τις σοβαρότατες εξελίξεις στην περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου.

–Το όλο ζήτημα της ενεργότερης εμπλοκής της Ε.Ε. στο Κυπριακό δίνει σε κάποιους την αίσθηση πως αποτελεί επικοινωνιακή τακτική για εσωτερική κατανάλωση...

–Πρέπει πρώτα να διαχωρίσουμε το είδος της εμπλοκής που είχε στο παρελθόν η Ε.Ε. με αυτό που προτείνεται τώρα από τον Πρόεδρο. Στο παρελθόν, η παρουσία της Ε.Ε. περιοριζόταν σε τεχνοκρατικό επίπεδο όμως απουσίαζε η συμμετοχή σε πολιτικό επίπεδο που εκδηλώθηκε μόνο σε στιγμές κορύφωσης της διαδικασίας με τη συμμετοχή Γιούνκερ και Μογκερίνι επί Γενεύης και Κραν Μοντανά. Μιλάτε για επικοινωνιακή τακτική εσωτερικής κατανάλωσης, όμως, αν πράγματι ήταν, θα το συζητούσαμε μεταξύ μας εδώ στην Κύπρο. Έχουν γίνει δεκάδες συναντήσεις τόσο από τον Πρόεδρο όσο και από μένα όπου σε όλες είναι το πρώτο ζήτημα συζήτησης. Έχουμε έρθει από το Παρίσι όπου όντως η συνάντηση ξεκίνησε στο γεύμα με αυτό το θέμα και εκεί τέθηκαν ονόματα, όχι από μας αλλά από την άλλη πλευρά.

–Και πρόκειται για γνωστές πολιτικές προσωπικότητες;

–Φυσικά.

–Όπως;

–Δεν είναι σωστό να αποκαλύψω κάτι που τέθηκε από την άλλη πλευρά, αλλά αυτό που κρατάμε είναι ότι για να έχουμε από τη γαλλική πλευρά συζήτηση ονομάτων με δική τους πρωτοβουλία, τότε το όλο ζήτημα δεν είναι εσωτερικής κατανάλωσης.

–Θέλουμε δηλαδή μία επανάληψη της διαδικασίας όπως έγινε επί Κραν Μοντανά με τη συμμετοχή της Ε.Ε.;

–Αυτό που επιδιώκουμε είναι σταθερή συμμετοχή της Ε.Ε. τόσο σε τεχνοκρατικό επίπεδο όσο και σε πολιτικό, καθώς κάτι τέτοιο θα διευκολύνει την κατάσταση.

> *«Μιλάτε για επικοινωνιακή τακτική εσωτερικής κατανάλωσης, όμως αν πράγματι ήταν, θα το συζητούσαμε μεταξύ μας εδώ στην Κύπρο. Έχουν γίνει δεκάδες συναντήσεις τόσο από τον Πρόεδρο όσο και από μένα όπου σε όλες είναι το πρώτο ζήτημα συζήτησης».*

–Μα είδαμε τη στήριξη της διαδικασίας από αρχηγούς κρατών-μελών. Τι θα αλλάξει επί της ουσίας;

–Η στήριξη που υπήρχε είχε έδρα στις Βρυξέλλες και δεν είχε άμεση συμμετοχή στην καθημερινότητα. Έχει μεγάλη διαφορά και από άποψη συμβολισμού και ουσίας η πολιτική παρουσία και δέσμευση με διορισμό προσώπου, το οποίο μπορεί να σπάσει αδιέξοδα, να ανοίξει δρόμους. Σήμερα δεν είμαστε στο στάδιο των διαπραγματεύσεων, συνεπώς η ενεργοποίηση της Ε.Ε. και με πολιτική παρουσία σε αυτό το στάδιο, έχει ως στόχο να λειτουργήσει ως καταλύτης ώστε να μπορέσουμε να φτάσουμε στις διαπραγματεύσεις.

Κίνητρα προς την Τουρκία

–Η σκέψη είναι να υπάρξει διορισμός για να σπάσει το αδιέξοδο ή αφότου επαναρχίσουν οι συνομιλίες; Επειδή έχουμε ακούσει και τις δύο θέσεις...

–Στην παρούσα φάση έχουμε παρατεταμένο αδιέξοδο, έχουμε την αδυναμία του ΟΗΕ να διορίσει αντιπρόσωπο που να είναι αποδεκτός από την άλλη πλευρά και θεωρούμε ότι η παρουσία της Ε.Ε. μέσω του διορισμού ενός πολιτικού προσώπου θα διευκολύνει την επανέναρξη των συνομιλιών. Θα λειτουργήσει ως ενδιάμεσος, τόσο με την Τουρκία, όσο και σε σχέση με τα κίνητρα που μπορεί να δώσει η Ε.Ε. στην Τουρκία σε ό,τι αφορά τα ευρωτουρκικά ζητήματα. Παράλληλα, όμως, δεν τερματίζεται ο ρόλος αυτού του προσώπου με την επανέναρξη των συνομιλιών, διότι ο σκοπός δεν είναι η επανέναρξη των συνομιλιών για χάρη των συνομιλιών αλλά η ουσιαστική συζήτηση. Θέλουμε να λειτουργεί με τρόπο που θα υποβοηθά την επανέναρξη των συνομιλιών και που θα παραμείνει εμπλεκόμενο μέρος στις συνομιλίες, πάντα σε συνεργασία και υποβοηθώντας τα Ηνωμένα Έθνη και πάντα με την Ε.Ε. να έχει την τεχνοκρατική παρουσία σε καθημερινό επίπεδο.

–Τι κίνητρα μπορεί να δοθούν στην Τουρκία; Επειδή στο παρελθόν είχε έντονες αντιδράσεις με την παρουσία της Ε.Ε. στο τραπέζι των συνομιλιών...

–Τα κίνητρα κινούνται και προς την Τουρκία και προς την τ/κ κοινότητα. Το καλάθι των ευρωτουρκικών έχει σημαντικές πτυχές που θα μπορούσε να είναι αντικείμενο στη συζήτηση.

–Όπως για παράδειγμα;

Δεν αφορούν μόνο την Τουρκία και την Κύπρο αλλά κυρίως την Ε.Ε. και την Τουρκία. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έκανε αναφορά δημόσια σε προσωρινή άρση των θεωρήσεων για επιχειρηματίες σε ό,τι αφορά θέματα που έχουν να κάνουν με την Τελωνειακή Ένωση. Όμως όλα αυτά είναι μία σταδιακή εξέλιξη των πραγμάτων. Το να συζητείται δημόσια προτού καταλήξουμε με τους εταίρους μας στην Ε.Ε. δεν θα ήταν ούτε σωστό, ούτε υποβοηθητικό.

–Πάντως, βάσει και της Συνθήκης λειτουργίας της Ε.Ε., κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό, δεν προνοείται, συνεπώς πώς ακριβώς θα γίνει ο διορισμός;

–Η Ε.Ε. έχει αποδείξει στο πολύ πρόσφατο παρελθόν τη δυνατότητά της να βρίσκει λύσεις σε διαδικαστικά ζητήματα, κενά ή προβλήματα. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για παράδειγμα, θα μπορούσε να προκύψει μία εντολή που να απευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να αναφέρεται απευθείας σε όνομα. Εμείς έχουμε επεξεργαστεί και το λεκτικό ακόμα, στηριζόμενοι σε προηγούμενα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τα οποία δίνουν αυτή τη δυνατότητα. Τα διαδικαστικά ζητήματα άλλωστε είναι θέματα που η Ε.Ε. έχει αποδείξει ότι έχει ιδιαίτερη φαντασία και μπορεί να βρει λύσεις.

–Αντιλαμβάνεστε πως αρκετοί βλέπουν με επιφύλαξη την εν λόγω πρόταση και τις αυξημένες προσδοκίες σας δεδομένων και των όσων προηγήθηκαν με τις κυρώσεις που ενώ ανεβάσαμε πολύ τον πήχη των προσδοκιών περάσαμε από κάτω...

–Είναι λίγο διαφορετικά τα δύο θέματα, όμως αφού αναφέρετε το θέμα των κυρώσεων κάποιος μπορεί να εξηγήσει τη χρησιμότητα της ύπαρξής τους έστω και ως νομική ή πολιτική επιλογή. Μία επιλογή που δεν υπήρχε στο παρελθόν...

–Υπάρχει συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο;

–Σίγουρα οι εκλογές στην Τουρκία είναι ένα σημαντικό χρονικό ορόσημο, ανεξαρτήτως του αποτελέσματος. Εμείς χρησιμοποιούμε αυτόν τον χρόνο για να εξηγήσουμε την πρότασή μας και να απαντήσουμε σε ερωτήματα. Στην ουσία προετοιμάζουμε το έδαφος με την Ε.Ε. και με άλλους συνομιλητές και περιμένουμε να δούμε το αποτέλεσμα στην Τουρκία. Δεν εξαρτάται μόνο από μας βεβαίως, είναι κάτι που στο τέλος της ημέρας θα πρέπει να δούμε ποια είναι η τοποθέτηση της Τουρκίας και της τ/κ πλευράς. Εμείς θα κάνουμε ό,τι μπορούμε γιατί βλέπουμε τα αποτελέσματα της αδράνειας που υπάρχει όλο αυτό το διάστημα και το γεγονός ότι το περιβόητο στάτους κβο που για κάποιους στην πλευρά μας ήταν κάποτε μία λύση που βόλευε, οδηγεί σε μία συνεχή επιδείνωση.

«Εμείς θα κάνουμε ό,τι μπορούμε γιατί βλέπουμε τα αποτελέσματα της αδράνειας που υπάρχει όλο αυτό το διάστημα και το γεγονός ότι το περιβόητο στάτους κβο που για κάποιους στην πλευρά μας ήταν κάποτε μία λύση που βόλευε, οδηγεί σε μία συνεχή επιδείνωση» λέει στην «Κ» ο Κωνσταντίνος Κόμπος.

–Υιοθετούμε πλήρως τα έξι σημεία του Πλαισίου Γκουτέρες;

–Είναι το σημείο εκκίνησης της διαπραγμάτευσης.

–Υπάρχουν ζητήματα στις σχέσεις μας με τον Κόλιν Στιούαρτ;

–Συνεργαζόμαστε με τον εκπρόσωπο των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος έχει πολύ σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει, ιδιαίτερα σε περιόδους όπως αυτές το τελευταίο διάστημα που εν τη απουσία διαπραγματεύσεων υπάρχουν περισσότερες εντάσεις ή, πιο σωστά, ζητήματα προς επίλυση. Η δική μας πλευρά έχει κάθε καλή διάθεση συνεργασίας και εγώ προσωπικά έχω συναντηθεί αρκετές φορές μαζί του. Έχουν υπάρξει στο παρελθόν κάποια ζητήματα, εμείς ωστόσο αυτό που οφείλουμε να κάνουμε είναι να σημειώνουμε και να τονίζουμε τις δικές μας θέσεις. Σε επίπεδο κάποιος να αμφισβητήσει ωστόσο στιδήποτε, δεν έχουμε επίσημα κάνει κάτι τέτοιο. Όπου όμως υπάρχει ανησυχία, δίδονται απαντήσεις.

–Τα νέα δεδομένα στο Βαρώσι έχουν προκαλέσει σοβαρή ανησυχία για το ότι η κατάσταση βγαίνει εκτός ελέγχου δεδομένου ότι αφορά ιδιωτικές συμφωνίες. Είδαμε ωστόσο σχετική αμηχανία από πλευράς της κυβέρνησης για το τι ακριβώς συνέβαινε...

–Οι τελευταίες εξελίξεις μάς ανησυχούν όλους ιδιαίτερα. Συμφέρουν όμως εδώ την αμηχανία με τη βιασύνη κάποιου να τοποθετηθεί τη στιγμή που τα δεδομένα άλλαζαν μέρα με τη μέρα. Όλες οι υπηρεσίες του κράτους προσπαθούσαμε να μαζέψουμε τα πραγματικά δεδομένα και να τα αξιολογήσουμε όπως έπρεπε για να τοποθετηθούμε υπεύθυνα. Έγιναν συσκέψεις με τη Νομική Υπηρεσία, με το υπουργείο Εσωτερικών όπου εξετάσαμε όλες τις νομικές και πολιτικές δυνατότητες. Η αλήθεια είναι πως είναι μία πολύ δυσάρεστη κατάσταση, διότι βλέπουμε από τη μία συμπατριώτες μας Ε/κ που για τους δικούς τους λόγους πήραν μία απόφαση και από την άλλη ακούσαμε τις πρόσφατες παροτρύνσεις Τσαβούσογλου προς Τούρκους για αγορά περιουσιών Ε/κ διότι αυτό θεωρούν πως διευκολύνει την κατάσταση. Ο καθένας έχει τα δικαιώματά του, την προσωπική επιλογή και πιστεύω ότι πράττει πάντα λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο καλό.

–Το ζήτημα είναι ότι αρκετοί πρόσφυγες νιώθουν ότι απομακρύνεται η προοπτική λύσης και πλέον διαχειριζόμαστε τη διχοτόμηση.

–Εμείς θα εξαντλήσουμε όσες δυνατότητες έχει το κράτος ως προς την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. [Δηλαδή, όλα αυτά τα μέτρα που θα μπορούσαμε να λάβουμε για να αποθαρρύνουμε, να αποτρέψουμε ή να βρούμε εναλλακτικούς τρόπους για να μην έχουμε τέτοιου είδους φαινόμενα σε κατάσταση κλίμακας]. Η βασική απάντηση, όμως, σε αυτόν τον δύσκολο γρίφο είναι η επίλυση του Κυπριακού, η δημιουργία ελπίδας στον προσφυγικό κόσμο και αυτό από μόνο του έχει και αποτρεπτική ικανότητα προς την πώληση περιουσιών. Είναι πάντως απαράδεκτη η διαχρονική ατολμία του κράτους ως προς την προσφυγική πολιτική. Άλλες είναι οι ανάγκες που διαμορφώνονται σήμερα, όπως για παράδειγμα τα γεγονότα στην περίκλειστη πόλη, και άλλο η αντίληψη περί προσφυγικής πολιτικής και ενίσχυσης που υπήρχε τη δεκαετία του '80. Χρειάζονται γενναίες αποφάσεις, έχουμε όμως και πολύ περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες.

Συγκεκριμένος αγοραστής πίσω από την αγοραπωλησία στο Βαρώσι

–Θα αναμέναμε μία πιο συγκεκριμένη στρατηγική μπροστά σε τέτοια δεδομένα;

–Δεν μπορώ να δημοσιοποιήσω κάτι αυτά τη στιγμή. Εμπλέκονται πολλά υπουργεία, έχει τεράστια οικονομική διάσταση και πολλά νομικά θέματα. Είχαμε μία εξαιρετική συνεργασία με τη Γενική Εισαγγελία όπου συζητήσαμε μία σειρά νομικών ζητημάτων που προκύπτουν και το πώς μπορούμε να τα διαχειριστούμε ώστε την ώρα της απόφασης να έχει ο Πρόεδρος ενώπιόν του στο τραπέζι όλες τις δυνατές επιλογές.

–Υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα;

–Υπάρχει σαφής βούληση του γενικού εισαγγελέα ότι αυτό θα γίνει τάχιστα, λαμβάνοντας βεβαίως και υπόψη το επείγον του ζητήματος. Θέλω να σημειώσω την εξαίρετη συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία και το υπουργείο Εσωτερικών.

–Ξέρουμε ποιοι βρίσκονται πίσω από τις αγοραπωλησίες;

–Ναι, γνωρίζουμε. Θα ήταν, όμως, ανεύθυνο να πω. Αυτό που μπορούμε να περιγράψουμε είναι ότι φαίνεται να υπάρχει συγκεκριμένος αγοραστής που εμπλέκεται σε αυτήν την ιστορία.

–Εμπεδώνεται όμως με όλα αυτά η διχοτόμηση και φαίνεται πως εμείς λειτουργούμε πάντοτε εκ των υστέρων.

–Η κατάσταση μάς ανησυχεί πάρα πολύ και αυτό δεν είναι μόνο εξαιτίας του συγκεκριμένου περιστατικού. Υπάρχει ένας ευρύτερος σχεδιασμός και αφορά την ΑΟΖ, το Βαρώσι, θέματα μεταναστευτικής πληθυσμιακής αλλοίωσης και μία συνεχής προσπάθεια δημιουργίας της εντύπωσης αναβάθμισης της παράνομης οντότητας. Όλο αυτό θα ενισχύεται όσο δεν υπάρχει καν διαδικασία διαπραγμάτευσης, οπότε θεωρούμε πως η απάντηση είναι στο να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να φτάσουμε στο σημείο ουσιαστικής διαπραγμάτευσης. Διαφορετικά, απλώς θα μπαίνει συνεχώς πίεση που θα πρέπει να τυγχάνει διαχείρισης και αντιμετώπισης με μία συνιστάμενα που δεν υπήρξε στο παρελθόν και με κινήσεις που δεν είχαμε να αντιμετωπίσουμε (στο παρελθόν). Προλαβαίνουμε πολλά πράγματα αυτή τη στιγμή, ωστόσο δεν θεωρώ σωστό να διατυμπανίζουμε ποιες κινήσεις προλάβαμε, γιατί ακριβώς μπαίνοντας σε αυτή τη διαδικασία, υποβοηθούμε την προσπάθεια δημιουργίας της εντύπωσης της αναβάθμισης.

–Στο ζήτημα των κυρώσεων πού ακριβώς βρισκόμαστε και τι σημαίνει όλο αυτό για την αξιοπιστία του τόπου;

–Από την πρώτη στιγμή που ενημερωθήκαμε, συνεργαστήκαμε με τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο και ξεκαθαρίσαμε πως η Κυπριακή Δημοκρατία είναι έτοιμη να βοηθήσει με κάθε τρόπο, καθώς είναι πάρα πολύ σημαντικό για εμάς να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της. Η προσέγγισή μας έχει εκτιμηθεί, όπως έχετε διαπιστώσει από τις δύο χώρες. Εμείς οφείλουμε να διαφυλάξουμε και να προστατεύσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία. Πρέπει να θεωρείται δεδομένη από όλους η συνεργασία μας με τις ξένες χώρες που εμπλέκονται σε θέματα κυρώσεων, χωρίς αστερίσκους και καλυπτεργία. Εντοπίσαμε σημαντικά δομικά και οργανωτικά κενά ως προς τον τρόπο διαχείρισης, σε πολλά επίπεδα.

–Δηλαδή;

–Η κυβέρνηση επεξεργάζεται συγκεκριμένη πρόταση που θα αναδιαρθρώνει το σύστημα με τρόπο ώστε να ενισχυθεί και να προστατευθεί η αξιοπιστία της. Να αλλάξει ο όλος τρόπος λειτουργίας του κράτους ως προς τις κυρώσεις -και αυτό θα είναι κάτι που σύντομα θα ανακοινωθεί. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη συλλογή, διαχείριση, διάχυση πληροφοριών, την επικοινωνία με τρίτες χώρες, τον τρόπο επιτήρησης δεσμευτικών κυρώσεων, καθώς ακόμη και την ευρύτερή μας φιλοσοφία ως προς τις κυρώσεις. Η αλήθεια είναι πως είναι μία πολύ δυσάρεστη κατάσταση, διότι βλέπουμε από τη μία συμπατριώτες μας Ε/κ που για τους δικούς τους λόγους πήραν μία απόφαση και από την άλλη ακούσαμε τις πρόσφατες παροτρύνσεις Τσαβούσογλου προς Τούρκους για αγορά περιουσιών Ε/κ διότι αυτό θεωρούν πως διευκολύνει την κατάσταση. Ο καθένας έχει τα δικαιώματά του, την προσωπική επιλογή και πιστεύω ότι πράττει πάντα λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο καλό.

–Υπάρχει η ευρωπαϊκή διάσταση που είναι το 11ο πακέτο που συζητείται τώρα αλλά αυτό δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί, ούτε έχει παρουσιαστεί κατά τρόπο που να είναι κάτι ανακοινώσιμο. Το ζήτημα των συγκεκριμένων προσώπων και η συμπερίληψη στις κυρώσεις είναι κάτι που μπορεί να γίνει γνωστό μόνο όταν ανακοινωθεί.

–Ποια θα είναι η εμπλοκή της Ε.Ε. στις κυρώσεις;

–Υπάρχει η ευρωπαϊκή διάσταση που είναι το 11ο πακέτο που συζητείται τώρα αλλά αυτό δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί, ούτε έχει παρουσιαστεί κατά τρόπο που να είναι κάτι ανακοινώσιμο. Το ζήτημα των συγκεκριμένων προσώπων και η συμπερίληψη στις κυρώσεις είναι κάτι που μπορεί να γίνει γνωστό μόνο όταν ανακοινωθεί.

–Να περιμένουμε όντως νέα ονόματα;

–Υπάρχει η πληροφόρηση ότι επίκειται μία νέα λίστα με συμπερίληψη ονομάτων αλλά αντιλαμβάνεστε ότι εμείς απευχόμαστε τη συμπερίληψη Κυπρίων. Αυτό, όμως, σίγουρα δεν αποκλείεται.

–Ποια θα είναι η εμπλοκή της Ε.Ε. στις κυρώσεις;

–Υπάρχει η ευρωπαϊκή διάσταση που είναι το 11ο πακέτο που συζητείται τώρα αλλά αυτό δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί, ούτε έχει παρουσιαστεί κατά τρόπο που να είναι κάτι ανακοινώσιμο. Το ζήτημα των συγκεκριμένων προσώπων και η συμπερίληψη στις κυρώσεις είναι κάτι που μπορεί να γίνει γνωστό μόνο όταν ανακοινωθεί.